

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil
rândul cu litere garmond.

Trei comemorații.

— „Academia Română“, — „Gheorghe Șincai“, — „Andrei Murășianu“. —

De Dr. Gh. Comșa.

Comemorațiile nu învie morții. Așa zice marele istoric dela Văleni, dar nu întrelasă a spune, că ele au cea mai mare înrăurire asupra acelora, în fața căror să petrec comemorările. Ele cuprind și momente religioase, căci fără îndoială neamul nostru, în religiositatea sa, când pomenește în comemorațiile sale pe marii săi bărbați din trecut, ridică rugăciuni pentru odihna sufletului lor. Dar ne spune tot dl Iorga, că comemorația se face pentru poporul întreg. În acel înțeles se face, că înaintea poporului se relevă atunci puterea păstrată «în scris, așezămintă și fapte, acelu care se pomenește».

E mai presus de orice discuție deci, că mai ales comemorațiile acelor bărbați au urmări binefăcătoare în popor, cari au dovedit prin munca lor, că au pregătit în mare parte stările timpului de față. Si o necesitate de ordin pedagogic, o trebuință de caracter cultural-național pretinde, ca fiind neamului să cunoască momentele mai din urmă ale istoriei și literaturii lor.

Acest postulat m'a îndemnat și pe mine să aprofundez paginile istoriei noastre mai ales din veacul al XIX-lea și să fiu cu atențunea cea mai mare și asupra istoriei din România, cu atât mai vârstos, că trecutul unei țări poate să-i lumineze prezentul și să-i deschidă viitorul. Cetind între altele și discursul solemn rostit de M. Cogălniceanu în Academia Română în ședința dela 1/13 Aprilie 1891 despre: Desrobirea țiganilor, ștergerea privilegiilor boierești și emanciparea țăranilor, în acel discurs marele bărbat de stat făcea amintire, că în acea zi se serbează jubileul de 25 de ani al fondării Academiei Române.

In anul acesta deci sunt cinci zeci de ani dela fondarea «Academiei Române», care și în anul acesta și-a adus aminte de noi, cei de aici, ale cănd pe unii dintre cei mai vredniici între membrii acestui areopag al științei și culturii românești.

Întâmplarea a adus cu sine, ca și noi cei de aici să ne aducem aminte de «Academia Română» și să atragem atențunea celor chemați asupra jubiileului de 50 de ani, asupra semi-centenarului fondării «Academiei Române».

Al doilea jubileu al anului 1916 ar trebui să fie aniversarea de 100 ani a morții lui Gheorghe Șincai, adormit în domnul la anul 1816, la comitele Vass, pe aci căruia copii îl învățăse.

Al treilea jubileu al acestui an ar trebui să fie al centenarului dela nașterea poetului Andrei Murășan, născut în 16 Noemvrie 1816 în Bistrița.

Factorii mai de seamă și chei-mați ai neamului nostru, vor să cum trebuie să se sărbeze aceste trei momente

de mare însemnatate ale trecutului nostru. Pentru ca factorii chei-mați să ia aminte, am scris aceste rânduri, la cari aş mai pune încă numai puține cuvinte. E știut, că alte neamuri eternizează și relievează în monumente gloria momentelor din trecut, iar noi abia dacă bustul lui Gheorghe Barițiu îl avem la Sibiu, ca trecând pe lângă el și văzându-l, să ni se deschidă o clipă de lumină din mărirea noastră.

Lipsa de monumente o poate suplini atențunea cuvenită, reclamată de comemorațiile, cari trebuie ținute.

Procesul pentru mănăstirea Hodoș-Bodrog.

— Sentința tabliei reg. din Budapesta. —
(Urmare).

Prin urmare, particularismul, care constituie caracteristica specifică a bisericii greco-orientale, în timpul acesta încă nă însemnat aceea idee naționalistă, care în cîrmuirea bisericească asigură drepturi numai pe seama unuia din cele două elemente de popor, cari mărturisesc aceeaș credință.

Dacă deci s'ar și accepta aceea, că înainte de uniunea de organizare bisericească din anul 1700, episcopia din Lipova, care a exercitat jurisdicție asupra episcopilor din Ungaria sudică și astfel și asupra mănăstirii din acțiune, mai apoi și episcopia din Timișoara, s'a ținut de patriarhul din Ipek, — acest fapt, pe lângă sistemul teritorial, și nu naționalist, scos la iveală, nu ar fi apt pentru a se constata în mod exclusiv neîndoios din el, că aceste episcopii, atârnătoare de patriarhul din Ipek, au exercitat stăpânire bisericească numai asupra naționalității sărbești, cu excluderea totală a credincioșilor români, cari au trăit pe teritorul lor.

Tocmai pentru aceasta nu e de însemnatate, că încă înainte de uniunea bisericească, care a urmat în anul 1700, ca reședință a episcopului din Timișoara, Isaia Diakovici, s'a desigurat mănăstirea din acțiune, iar ca reședință a episcopului din Verșet mănăstirea Mesici.

Deoarece conform acestora, din datele cari stau la dispoziție nu se poate constata, că biserică greco-orientală înainte de uniunea dela anul 1700 pe teritorul țării, care cuprinde și mănăstirea din acțiune, mai ales în timpul, când s'a putut înființa mănăstirea, a stat sub administrație bisericească separată, despărțită cu totul după naționalitate, sărbească și românească, și astfel nu numai nu este exclus, dar din datele procesuale provocate se poate deduce temeinic, că mănăstirea din acțiune nici în timpul de dinainte de uniune din 1700 n'a fost trasă de dinaintea credincioșilor de naționalitate română: din aceasta, precum și în legătură cu acel fapt neîndoios, constatat mai sus, că după 1700 mănăstirea mai mult de 160 de ani a fost instituție bisericească și pentru români greco-orientali, asupra

aceleia deci credincioșii de naționalitate română, chiar și în urma duraței de timp lung, seculare, a ierarhiei unitare și comune, — au câștigat astfel de drepturi, pe cari le-ar exercita și astăzi, dacă în decursul timpului nu s'ar fi întâmplat despărțirea bisericească, urmează, că desfacerea bisericească în sine pe credincioșii de naționalitate română nu i-a putut despăgubi de drepturile exercitate de dânsii vreme îndelungată, ci spre sistarea acestui drept ar fi apt numai aceea, dacă s'ar putea constata, că mănăstirea din acțiune a fost adusă de naționalitatea sărbă în organismul bisericesc ca înființată exclusiv numai pe seama ei, deci ca instituție chemată a servi exclusiv numai spre scopuri naționaliste sărbești.

Pentru că în cazul acesta, adevărul și echitatea i-ar corespunde aceea, că deși de binefacerile acestei instituții până la despărțire s'a împărtășit și naționalitatea română, ba și de prezent ierarhia bisericească română exercitează asupra ei jurisdicție, — mănăstirea din acțiune, în urma desfacerii, servește pe mai departe scopurile religioase ale acelei naționalități, spre serviciul căreia a fost originar destinată, în baza voinței fundatorului.

De altcum fundațiunile și în înțelesul art. de lege 23 din anul 1790/91 sunt a se administra după voința fundatorilor (ad mentem fundatorum), ceeace art. de lege XXVII. din anul 1790/91 asigură și pe seama celor de religiune greco-orientală.

Trebue deci cercetată întrebarea, că oare s'a documentat în proces, că mănăstirea din acțiune s'a fondat de sărbi, spre scopurile naționalității sărbești? Pentru că dacă da, atunci avea aceleia, ca mijloc material necesar la ajungerea scopului bisericesc, trebuie dată sub jurisdicția mitropoliei sărbești.

Aceea, cum că mănăstirea din acțiune s'a fondat prin sărbi, spre scopurile naționalității sărbești, acționatorul, în afară de actele referitoare la istoria mănăstirii, a dorit să o dovedească cu caracterul etnografic, pe care l-a avut partea respectivă a țării pe timpul fondării mănăstirii, cu naționalitatea monahilor, cu limba oficială sărbească unitară, și cu aceea, că monahii mănăstirii totdeauna au recunoscut supremătia mitropoliei greco-orientale sărbești de Carlovit, atât înainte de despărțirea în două a ierarhiei, întâmplată în anul 1864, cât și după aceea, — până la pactul tăcut încheiat în anul 1887, — și au trimis delegații la congresul național sărbesc, și întotdeauna s-au supus comisiunii esmise de mitropolia greco-orientală sărbească de Carlovit pentru examinarea referințelor privitoare la avere.

Caracterul sărbesc, care prin aceste dovezi, după acționator, s'a pus neîndoios în evidență, s'a transplantat așa de mult și în opinia publică, încât forurile bisericești și civile, precum și credincioșii, au cunoscut și

numit mănăstirea ca instituție bisericească sărbească.

In ceeace privește istoricul mănăstirii din acțiune, deoarece fondarea aceleia întâmplată în anul 1498 prin frații Iaksici, acționatorul a dorit să dovedească prin conținutul operelor cu titlul «Aradmegye Története» de Alexandru Márki, precum și cu «A szerb monostor egyházak történeti emlékei» de Eugen Szentkláray, ceeace însă stă în opozиie cu conținutul operelor amintite, anume cu acel conținut de pe paginile 38–50 din volumul II. ale opului intitulat «A nagylaki uradalom története» de Borovszky, că frații Iaksici niciodată n'au posedat Hodoșul, precum și cu conținutul opului intitulat «Ismeretlen Délmagyarországi Monostorok» al lui Ioan Karácsonyi, care încă trage la îndoială fondarea Iakșiceștilor, — și astfel așterjunea acționatorului privitoare la fondare, a rămas nedovedită. Ba, declarația istoriografilor, — bazată în parte pe tradiții, în parte pe documente, că pe locul mănăstirii de aici între cele 21 mănăstiri rom. catolice, cari au existat odinioară în acest ținut, a existat și mănăstirea din acțiune, încă sub regii din casa arpadiană, ca mănăstire romano-catolică, întrucât în scrisoarea din anul 1117 a regelui Adalbert al III-lea se află notat, că «plecând dela hotarul (comunei) Ség, dela ramul Murășului numit Fok, numai decât a ajuns la pământul bisericii din Hodoș (Hodust) în anul 1233 a lăsat în folosința mănăstirii Hodoș 1000 bucăți grunji de sare», — iar mănăstirea și biserică însăși, sau deci mănăstirea Hodoș, a fost pustită sub invaziunea tătarilor, iar memoria ei o a păstrat în anul 1465 numai o locuință călugărească singuratică, în codrul secular al pădurii, precum și conținutul actului alăturat de acționat la F., respective sub U/2, conform căruia în anul 1785 nici își priorii mănăstirii n'au cunoscut scopul, timpul fondării și numele fondatorilor, — lasă a se deduce, că mănăstirea din acțiune s'a înființat în veacurile următoare ocupării patriei, în legătură cu trecerea țării la credința creștină, încă atunci, când conform operelor istoriografice care stau la dispoziție în procesul mănăstiresc de mai multe ori menționat, (Ipolit Fehér, Frideric Pesty, Paul Hunfalvy), în Ungaria au existat mănăstiri multe, în parte de caracter rom. catolic, parte grecesc.

Dar chiar dacă s'ar putea accepta ca adevărat, că mănăstirea din acțiune a fost fondată de despota de naționalitate sărbească imigrati, prin întrebuințarea averilor primite dela regii ungari, nici de aici nu se poate deduce, că fondarea nu s'a întâmplat pentru totalitatea bisericii, ci pe seama naționalității sărbești.

Mănăstirile adevărate, în calitate de organe ale vieții bisericești, sunt chimate a slui și astăzi scopurilor respectivei biserici, și nu ale ideii de naționalitate. Această destinație a lor s'a putut reliefa mai ales în acel timp,

când nici n'a fost chestie de naționalitate.

Deci nu se poate presupune, că regii ungari, în privința folosirii averii date pe seama imigraților desălecați, ar fi voit, ca partea folosită spre scopurile vieții credincioase a acestei averi, să servească în favorul unui grup separat după naționalitate al unei confesiuni religioare unitare, când și privilegiile bisericești ale cetățenilor de această religiune, precum s'a arătat mai sus, au fost date nu naționalității, ci totdeauna pe seama confesiunii, și nu se poate presupune nici aceea, că fundatorii, — care fără îndoială erau cu simț religios, — au voit să excludă de sub activitatea binefăcătoare a mănăstirilor pe poporul de altă limbă, sau naționalitate, de o religiune cu dânsii.

Aceasta nici de aceea nu se poate presupune, fiindcă și contrazic chiar și datele procesuale.

In procesul mănăstiresc deja de mai multe ori pomenit, acționatorii de acolo (biserica greco-orientală română) pe pagina 42 a replicei de sub XXX. au scos la iveală, că voivozi de naționalitate românească au făcut dării însemnate pe seama mai multor mănăstiri de pe teritoriul sărbesc.

Acționății (biserica greco-orientală sărbescă) pe pagina 200 a duplicei de sub LXXI. în genere nu numai că au conces aceasta, dar au arătat, că aceste contribuții accidentale au fost numai răspândite ale acelor dotaționi, de cari au fost împărtășite mănăstirile din România de către domnitorii sărbi.

Așa, s'au zidit în România din dărinia bogată a principelui sărbesc Lazar, la finea veacului al XIV-lea, primele mănăstiri românești (Vodița, Tismana, Câmpulung, Cotmeană și Cozia) dintre cari principalele sărbesc Lazar a dăruit mai târziu Vodiței și Tismeniei și mai multe sate, — care danie a fost aprobată și de regele ungar Sigismund.

Pe pagina 83 tot a acestei duplicei se cuprinde, că un membru al deputației trimise în anul 1374 sau 1375 de principalele sărbesc Lazar la Constantinopol, călugărul sărb Nicodem Gresici, mai târziu a zidit în România mai multe mănăstiri și avea acolo stimă mare.

Acete date esențiale și în sine sunt apte, pentru a enunța, că din naționalitatea fondatorilor mănăstirilor, sau a celor ce dăruiesc averi pe seama lor, nu se poate deduce, că respectiva fundație, sau danie, s'a făcut pe seama acelei naționalități, căreia aparținea fondatorul, sau dăruitorul.

Căci nu e bază acceptabilă pentru a presupune, că respectivii fondatori, sau dăruitori, cu avereia dată au voit să servească scopurile vreunei naționalități, și anume, pe cele ale naționalității, care se deosebește de a lor, dar nici despre aceea nu sunt date, că au voit să promoveze interesele naționalității lor, în țară străină, între popor de altă naționalitate; în lipsa acesteia deci e fără îndoială, că danile s'au făcut în favorul instituțiilor bisericești întregi de credința veche.

Iar dacă despre aceste danii și fundaționi pomenite acum, aceasta se poate constata, atunci nu se poate deduce altceva nici cu privire la mănăstirea de sub proces, pentru că timpul fondării acesteia, conform celor de mai sus, poate concidea cu fondarea mănăstirilor acum înșirate, iar datinile, concepțiile și sentimentele religioase ale acestui timp de bună seama erau asemănătoare.

Considerând caracterul etnografic pe care l-a avut partea de țară, — cuprinzătoare a mănăstirii din acțiune, — pe timpul fondării mănă-

stiri, operele istoriografilor, — la cari s'au provocat părțile în procesul de mai multe ori pomenit, — și mai ales operele lui Ipolit Fehér, Paul Hunfalvy, Dr. Antonie Bodor, Frideric Pesty, Enric Schwicker, Augustin Bárány, Dr. Ladislau Réthy, Leonard Böhm și Alexandru Márki dovedesc, că în partea sudică a Ungariei au fost locuitori români deja pe timpul ocupării patriei.

Dar tot după mărturia acestor istoriografi, cu cele 8 imigrații mai mari ale Sârbilor, cari au decurs cu începere dela domnia regelui Sigismund, până la venirea lui Arsenie Cernoevici, și populația sărbescă s'a încreștenit, ba și înainte de prima imigrare mai mare au fost deja sărbi în părțile sudice ale țării.

Si din legile regnicolare se face apoi evident, că în timpurile cele mai vechi, ambele naționalități deopotrivă au locuit în țară. Deja în Tripartitul lui Verbőczy se face pomenire de vlahi, racz, și sărbi. Art. de lege XXV din anul 1439 face dispoziție cu privire la naționalitatea logofeților aplicați pe domeniile rácziilor și ale altor aristocrați. Art. de lege IX din anul 1454 ordonează intrarea la tabără a vlahilor, iar art. 3 al decretului V din anul 1485 scutește pe sărbi de plătirea dijmei, și art. de lege XLV din 1495 pe ráczi, ruteni și valahi. Pe lângă aceasta art. de lege III din anul 1537, art. de lege XII din anul 1559, art. de lege III din anul 1574 și alte legi, fac pomenire de ambele naționalități. (Va urma).

Telegrame de felicitare

sosite la adresa nou alesului Arhiepiscop și Mitropolit Vasilie Mangra.

(Urmare).

In persoană a felicitat pe noustru Mitropolit, în locuința sa din Oradea-mare, Preașfințitul Domn episcop greco-catolic Dr. Demetru Radu, și Excelența Sa, contele Szécsény, episcopul romano-catolic din Oradea-mare. Telegrama de felicitare au mai trimis apoi următorii:

Budapest. Gratulează din inimă la înaintarea Ilustrației Voastre și la strălucita poziție dorește putere și bună sănătate, vechiul stimător: Elemér Hantos, deputat.

Oradea-mare. La alegere gratulează din inimă curată: Alesandru Karácsonyi, directorul cercului catolic.

Budapest. Iși exprimă cele mai sincere felicitări în fața Excelenței Voastre, vechiul stimător: Dr. Ernest Friedmann, profesor universitar.

Budapest. Dorește multă norocire și trimită cald salut: Mihail László, deputat dietal.

Oradea-mare. Asupra alegerii îmi exprim cea mai mare bucurie și cu privire la viitor doresc, ca activitatea binecuvântată să o puteți continua încă multă vreme. Miskolczy Barnabás, notar public.

Óbecse. Gratulează cu toată sinceritatea: Bogdan Dungyerszky.

Budapest. Cu adâncă stimă și cu bucurie patriotică aduce felicitări sincerul credincios al solidarității maghiaro-române: Kozma Andor.

Kélyegyháza. La binemeritata alegerie de principale al bisericii greco-orientale române primiți sincere salutări: Popoviciu, protonotar și familia.

Arad. Din prilejul alegerii cu preponderanță majoritate a voturilor de căpătenie a bisericii române din patrie, care e o splendidă învingere a politicei patriotice, urmărită de mulți ani, în mod conștient, vă salut cu adâncă stimă. Dr. Steinhardt.

Arad. Cu vă bucurie și cu întreaga căldură a înimii gratulează și salută cu sinceritate: Nemes, deputat.

Oradea-mare. Cu mare bucurie și înșuflătire trimite salutări și cele mai bune dorințe: Sas Ede, redactorul ziarului «Nagyvárad».

Oradea-mare. La alegerea de Arhiepiscop vă salută cu nespusă bucurie cel mai înșuflăt propagător al adevărurilor politice ce le mărturisiti. Fehér Dezső, redactorul foii «Nagyvárad Napló».

Oradea-mare. Gratulează din inimă. Dr. Pallay Lajos.

Oradea-mare. Gratulează din adâncul inimii: Nagy Márton, primprestor.

Oradea-mare. Mă bucur din inimă și vă salut, în numele familiei mele, din prilejul învingerii. Binecuvântarea lui Dumnezeu să se reverse și mai departe asupra muncii ce o veți desvolta. Păstrați-ne și pe mai departe prietenia. Cu salutare amicală: Văduva Descheroltes și baroneasa Gerliczy, măritată Krusper.

Arad. Din prilejul alegerii vă rog să primiți, Ilustrisime, sincerele mele felicitări și totodată expresiunea distinsei mele stime. Ioan Kintzig, comite suprem.

Szentgothardt. Non solum cum magno gaudio sed etiam cum emotione animi mei gratulor tibi, Gabrieles de Varga.

Budapest. Gratulează cu bucurie, din inimă curată, la splondida ta alegerie: Karácson Lajos, secretar de stat.

Sibiu. Din prilejul alegerii tale binevoește a primi felicitările mele cele mai sincere. Rămân cu adâncă stimă, gata spre servire: Neugeboren, deputat.

Oradea-mare. Fiindcă acum cu greu ne putem întâlni, doresc să vă dee atotputernicul sănătate la împlinirea marii misiuni a Excelenței Voastre. Vechiul stimător, canonicul Dr. Ioan Karácsonyi.

Budapest. Sub impresia plăcută a isbăndei noastre, te salută și felicită al tău sincer frate: Dr. I. Siegescu, prof. universitar.

Stâna. Binevoiți a-mi permite esprimarea cu stimă a celor mai calde și cu adevărat sincere felicitări, rămnând cu adâncă stimă plecat serv: Dr. Kiss Géza, prof. univ.

Oradea-mare. Din prilejul alegerii la cea mai înaltă demnitate bisericăescă, salută cu sinceră bucurie pe Ilustritatea Voastră și la activitatea mănoasă dorește mult noroc, cu adâncă stimă plecat serv: Ioan Kocsán, jude de tabă.

Budapest. La alegerea ta pentru demnitatea de mitropolit gratulează din inimă și la activitatea ta binecuvântată și folositoare, întreprinsă spre binele bisericii tale și al patriei noastre, îți dorește putere, sănătate și binecuvântare: Ioan Benedek, deputat.

Făgăraș. Am onoare a salută pe Excelența Voastră, din prilejul alegerii de Arhiepiscop și Mitropolit al bisericii greco-orientale române, cu toată căldura, atât în numele meu, cât și al municipiului încredințat guvernării mele. Comitatul acesta, compus în mare și covârșitoare majoritatea din Români, privește cu încredere și speranță mare la activitatea din viitor a Excelenței Tale. Suntem conviști, că activitatea Excelenței Voastre, atât în fruntea bisericii, cât și pe terenul vieții publice, va fi rodnică și binecuvântată, spre binele, atât al statului ungar, cât și al românilor. Dorește tot binele și binecuvântarea atotputernicului asupra Excelenței Voastre, stimătorul: Iosif Szell, comite suprem.

Oradea-mare. Din prilejul alegerii de arhiepiscop vă salută cu drag și la activitatea arhierească ce o veți desvolta cere binecuvântarea cerească, stimătorul: P. Szániszlavszky.

Balatonfüred. Cu adevărată bucurie te salut în noua ta demnitate. Alegerea ta e cea mai frumoasă dovadă, că românimile mai corect gânditoare și mai nobil simțitoare acceptă politica ta înțeleaptă, prudentă și mai presus de toate patriotică. De-ți Dumnezeu viață lungă, putere trupească și sufletească, ca să poți face cele mai salutare servicii patriei noastre mult cercate. Păstrează-mi până la fine pretenția. Iubitorul aderent: Mártonffy Márton.

Bistrița. Din prilejul frumoasei tale alegeri primește, te rog, sincere felicitări, legate și de activitatea ta din viitor, din jurul misiunii tale mari și bogate în probleme. Vechiul aderent și amic: Dr. Rudolf Schuller, deputat.

Maria-Grün (lângă Graz). Din prilejul alegerii de mitropolit, permiteti-mi să mi exprim gratularea venită din inimă. Adânc stimătorul serv și aderent credincios: Csorba Ferencz.

Oradea-mare. Alegerea Ilustrației Voastre la cea mai înaltă demnitate în biserică greco-orientală română m'a umplut și pe mine de sinceră bucurie. Rog să primiți deci cu drag din acest prilej respectuoasele mele salutări. Al Ilustrației Voastre, gata spre servire: Lukács Ödön.

Oradea-mare. Splondida distincție de care a fost împărtășită remarcabilă personalitate a Ilustrației Voastre și care în judecata opiniei publice a rezolvat cu mână atât de norocoasă îndeplinirea scaunului de Arhiepiscop și Mitropolit, mă îndeamnă și pe mine, ca în semn de adâncă stimă să-mi exprim sincerele doriri de bine în fața Ilustrației Voastre. Cu distinsă stimă sunt al Ilustrației Voastre gata spre servire: Dr. Thury Kálmán.

Dela frontul de sud-vest (Trient). Imi iau îndrăsneala de a tălmăci în cîinte nespusa bucurie, de care au fost cuprinși bravii români ortodoxi, luptători pe frontul sud vestic, la vestea alegerii P. C. Voastre de Arhiepiscop și Mitropolit al nostru. Cea mai ferbinte a noastră dorință cu această ocasiune este, ca dacă provedința vă trimis în aceste vremuri grele, să vă înzestreze Tatăl ceresc cu zile îndelungate și cu cea mai deplină sănătate, spre binele și prosperarea preascumpei noastre biserici ortodoxe. Astfel avea vor prilej și îndoelnicii și puțin credincioșii să se întoarcă și să-și cunoască rătăcirea lor. Căci oare cine altul Vă putea înlocui în aceste vremuri critice? Plecat fiu: Nicolau Peicu, preot campestru ortodox.

Oradea-mare. Bucuria ce se manifestă din toate părțile, fără considerare la religie și naționalitate, în urma alegerii Ilustrației Voastre în scaunul de Arhiepiscop și Mitropolit greco-oriental al Sibiului, e o dovadă vie, că ilustra corporațiune alegătoare, dintre cei vrednici a nimerit pe cel mai vrednic de a ocupa înalta poziție, legată de mare responsabilitate. La această bucurie generală patriotică ia parte, cu mine împreună, și corpul profesoral al gimnaziului superior din Oradea-mare. Rog deci pe Ilustritatea Voastră, prin sîrele acestea pline de stimă, să binevoiască a primi sincerele noastre felicitări, însotite de dorință, ca atotputernicul, spre înflorirea bisericii și spre binele dulcei noastre patrii, să țină pe Ilustritatea Voastră în deplină putere trupescă și sufletească mulți ani. Primiți Ilustrisime expresiunea sincerei mele stime, cu care rămân al Ilustrației și P. C. Voastre, cel mai devotat: Szmetka Ödön, directorul gimnaziului sup.

Csejtelek. Primiți, vă rog, din prilejul alegerii de mitropolit, cele mai sincere felicitări. Cu deosebită stimă, vechiul aderent: Wertheimstein Alfred.

Frohn-leiten. A învins adevarul, a învins dreptatea, ai învins D-ta! Dumnezeu îți dee putere, sănătate și bucurie. In casa noastră astăzi e bucurie mare, e sărbătoare, pentru veste alegerii de Mitropolit. Cu sentimente vechi, a Diale: *Letitia Kreyčy de Nagy Polány, născută Hodoš.*

Sănicul Moldovei. Bucurându-mă foarte votul congresului electoral dela Sibiu, îți urez sănătate și tărie, pentruca să-ți pot împlini înalta chemare, aşa cum bineplace lui Dumnezeu. Dușmanii tăi cei de bună credință se vor convinge că au greșit, iar pe cei de rea credință să i-lăsăm în plata Domnului. Vechiul prieten: *Dr. Dimitriu Horvath.*

Oradea-mare. Cu nespusă bucurie, iubire și omagiu salut pe Excelență Voastră, în numele redacției. Vechiul și credinciosul aderent: *Márton Manó.*

Budapestă. Dee Dumnezeu, ca înalta demnitate bisericăescă să o porți multă vreme în deplină mulțumire. *Babó Lajos.*

Arad. Primește Excelență cele mai calde și sincere felicitări. *Stauber József.*

Oradea-mare. Impreună cu soția gratulăm cu stima și cu căldură la noua demnitate bisericăescă. Dumnezeu să te țină la mulți ani, spre binele patriei și al bisericii. *Dr. Konrád Márk.*

Budapestă. Te salut cu caldă iubire și cer binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității tale. *Lengyel Zoltán.*

Erzsébetváros. În înalta demnitate, cu misiune mare, te salută cu sentimente patriotice: *Victor Issekutz.*

Oradea-mare. Imi exprim cele mai sincere și cordiale felicitări. *Hegedüs Nándor,* redactor.

(Va urma).

Naiivii.

— Dintr-un articol francez —

Ziarul parisian *Journal du Peuple*, într-un număr mai nou, vorbește despre soldații exotici, aduși în ajutorul Franței, și descrie ca pe oameni naiivi și găgăuți, care se bat și mor, fără să alăbă idee că: pentru?

Eată ce zice *Journal du Peuple*:

Pe străzile Parisului vedem fiii popoarelor celor mai felurite. Toate rasele, toate limbile își dau întâlnire în capitala franceză: negrii buzați, anamitii cu privirea piezișă, australieni și canadieni. Din toate părțile de lume ne vin popoarele în ajutor. Unul sosește dintr-o țară feribinte a Africii, altul a văzut lumina zilei în satul indo-chinez, unde crește orezul. Mulți abea știu din cîtreau venit, și poți observa pe fețele lor însăspîmîntarea în urma smulgerii brutale, de care au avut parte. În parte covârșitoare sănăcopii nevinovați, cari nu înțeleg, pentru ce au fost rupti de pământul lor, și de ce sănă trimiști atât de departe. Ei s-au supus. Dreptul (!) și civilizația (!) cere ajutorul lor în răboi. Omoară și se lasă omorâți, dacă li se poruncește. La nimeni nu li îl milă de dănsii, și fiecare află că jertfa lor este cu totul firească. Sănt naiivi, cari au dus o viață patriarcală și puțină lăsată de intrigile și poftele pricinuitoare de răboi. Acești inocenți au devenit acum aliații acelora... (restul frazei este șters de cenzura franceză).

Am văzut ruși, «mujici» voiniți. În 14 Iulie, la serbarea națională, cu prilejul revistei de parădă, au defilat cu pași grei și impunători. Presa a lăudat înținta marială și nobilă a apărătorilor dreptului. Oamenii se întrebau unii pe alții: Ai văzut ce admirabil sănăruș? Se cutremură pământul sub urmele lor. Când aveam astfel de soldați, cine oare să mai indoi în victoria civilizației? Bravii țărani ai Rusiei oare ce vor găndi în capetele lor? Corespondentul din Paris al unui mare ziar dela Petrograd intră în vorbă cu unul din compatrioții săi. Eată dialogul lor:

— Știi tu, prietene, de ce te-ai adus acum la Paris?

— Cum să nu știu, m'au adus la praznic.

— Dar știi, la ce fel de praznic?

— Știi: la praznic bisericesc, cu popi și vlădici.

Ziaristul a încercat să-l lămurească și să-i arate că nu e vorba de sărbătoare bisericescă, și a început să vorbească solda-

tului de revoluția franceză, de Bastilă și ocuparea ei. Tăranul rus s'a uitat mirat la ziarist, apoi răzând a răspuns:

— O fi, cum spui dta; dar eu știu, că am venit aici la praznic cu popi și cu vlădici.

Gazetarul a schimbat vorba și l-a întrebat:

— Ce socotești tu despre oamenii aceștia, despre francezi?

— Foarte ciudați oameni.

— Cum așa?

— Păi nu vezi, că «țarul» lor n'are nici uniformă.

Despre defilare, soldatul a zis:

— Ne-am purtat bine la paradă, francezii s'au bucurat.

Instructorii militari ruși se îngrijesc înainte de toate să învețe recruti, cum să umble militarește: cu pieptul în afară, capul îndărăt și cu privire încruntată. Ofițerii ruși urmează porunca întocmai: aşa se preumbă în oraș, deplin incredință, că francezii aceia foarte ciudați n'au văzut oameni mai imposanți.

Sănt băieți buni, — sfărșește articoul, — naivi ca niște copii, se luptă și nu întreabă, că: pentru ce? Cutreără străzile Parisului, fără să bănuiească măcar frumusețile lui. Umblă în marș, șepeni și drepti. Să răsboiesc, și nu pun întrebarea că: de ce? Ei sănt aliații noștri, cari își jertfesc viața pentru cauza civilizației, a dreptului, a echității și a libertății. Cuvintele acestea, spuse de atâtea ori, pentru care curg șiroae de sânge și de lacrimi, sănt pentru dănsii tot așa de misterioase, ca slujbele lor bisericești.

Răboiul.

Trupe germane au scos pe Rușii și Moldava din pozițiile avute și au făcut 200 de prizonieri. Pe la Cucu luptele sunt în curs. Pe celelalte locuri atacurile trupelor rusești au fost respinse.

La frontul italian focul de artillerie a fost viu pretutindinea și au desvoltat activitate mai mare și aviatorii italieni. Un aeroplano dumșan a ajuns în mâinile noastre. În ciocnirile date au rămas în favor trupele noastre. Cam 100 de soldați italieni au ajuns în captivitate.

In Balcani dumșanii desvoală activitate mare la Valona, iar pe la lacul Ostrovo operează cu succes trupele bulgaro-germane. La frontul dela Apus au fost respinse toate atacurile dumșanilor și dela Francezi au fost recucerite unele tranșee.

Din telegrammele primite astăzi mai scoatem următoarele știri:

La frontul rusești au fost mici ciocniri și succese întreprinderi de înaintare, la frontul italian foc de artillerie și atacuri respinse de trupele noastre, iar la frontul dela Apus atacuri dumșane, toate prăbușite. In Balcani luptele date la lacul Ostrovo nu sunt terminate. Sârbii opun încă rezistență. Germanii au mai nimicit două aeronave franceze.

Un pictor român destoinic.

Craciunel, în August 1916

In zilele trecute s'a terminat pictura iconostazului bisericii noastre ort. române din Craciunel, executată de pictorul Nicolae Baciu din Aga bieiu.

Pictura e lucrată în coloare fină de olev, în stil bizantin.

O caracteristică a picturii lui Baciu este că toate brodarile și podobele de pe hărurile sănătilor sunt lucrate pe bază motivelor noastre românești, ceea ce trebuie în special apreciat la pictura bisericilor noastre, căc o astă numai atunci poate deveni proprie și plăcută poporului nostru, când bizi pe care e facuta, caracterizează lucruri din viața lui; și mai într-unădăcesă înțelesă bău condiție, va cuprinde la sine și șlefutul poporului românesc.

Înțelesă tuturor chipurilor lui Baciu e astă de blândă, încă privindu-le îți inspiră pietate, îți mărește credința religioasă, îmbogățindu-ți sufletul cu sentimente religioase, și caracteristica românească intrește în sufletul privitorului constițuindu-se de la unui număr, al unei biserici.

Eată pentru ce trebuie să ridicăm din toate puterile stilul bizantin cu caracteristica românească, iar puținii pictori ce îl avem

să ești să dragoste și răvăș pentru stilul bizantin și sentințe românești, să-i sprijinim cu comandele noastre, făcându-i cunoștință în cercuri că mai largi.

Cred că fac rău bun serviciu celor interesati, dacă fără gând de reclamă le recomand pictura lui Baciu, care este o podobă pentru ori care din bisericile noastre românești, evitând astfel a mai angaja pentru astfel de lucruri, oamenii străini de legea, și fletul și obiceiurile poporului nostru.

Să lăsăm străinii, căt timp avem pe ai noștri.

Iuliu Moldovan
paroh.

NOUATATI.

Din cauza sfintei sărbători. Ad. Născ. de Dumnezeu membrul cel mai deosebit al ziarului nostru va apărea *Mercuri la ora obiceiuită.*

Din dietă. Evenimente mari s'au întâmplat Miercuri în dieta tării, ale cărei ședințe s'au redeschis Marți. Cei trei conducători ai partidelor opoziționale: Andrássy, Apponyi și Rakovszky, au declarat adecă pe rând în dietă, că renunță la însărcinarea primărie de a lăua informații unuia delă locurile competente în chestii militare și de politică exterană, fiindcă informațiile cerute nu li se dau. Se presupune, că informațiile au fost cerute cu privire la concesiunile făcute României. Ședința de după ameașă a dietei a putut fi apoi închisă abia Joi dimineață la orele patru și ceva. A fost furtunașă. Vom reveni.

Ziaristi din Germania în călătorie. Reprezentanții presei germane, un grup de vreo treizeci de persoane au sosit în Ungaria, pentru a studia diferențele ținuturilor ale tării. Au vizitat înțai locurile romantice dela Târta. În capitală au stat două zile. De acolo au plecat spre Arad și Timișoara. În 27 August vor fi la Băile E-eulene; apoi cu vaporul pe Dunăre vor vizita Belgradul, Neoplante și alte orașe. Călătoria se termină în 3 Septembrie. Participă ziaristi din Berlin, Magdeburg, Köln, Essen și c. e. p. e.

Din Muntenegru. După ce trupele noastre au ocupat Muntenegru, s'a desvoltat o deosebită activitate nu numai pe teritoriul administrativ în lăra ci și în lăra economiei naționale. S'au trimis considerabile cantități de mărfuri din monarhie în Muntenegru și s'a dat puțină locuitorilor să-si procure lucrurile necesare traiului cu prețuri potrivite. Administrația militară, având în vedere situația poporației, n'a incessat mărtelile restante de dare. E-ri pentru a securi pe oameni de exploatare necinste, s'a întors monopoul pe chibrite și petroli; — până acum a existat în Muntenegru monopol pe tutun, sare și hârtie de țigări.

Prelungire. O donată dată de ministrul de învățătură și a agriculturii, a agriculturii, morarii, meșinarii și cărăușii, dacă au cerere și fizică de scutire, să-si poată prelungi termenul de concediu, cu învoiearea comitetului suprem până la 30 Noemvrie.

† *Dumitru Lupan*, proprietar, epitropă cassier ie bis. Sf. Nic. și membru în delegația școlară din Brașov, dură lung și grele suferinte, împărtășit fund cu Sf. Taine, s-a dat nebunul suflet în mâinile Creatorului Dumineacă dimineață la 7 ore, în 7 August v. a. c. în același ora anul etății. Rămăștele sale pământești s'au ridicat din casele proprii și s'au spus spre vecinie od hoă în cimitirul bisericii Sf. Nicolae din Prund (Brașov). Marti, în 9 August v. a. c. la orele 3 după amesezi. Fie-i înțâna ușoară și memoria binecuvântată!

Aviz și olar. Înscrierile la școala centrală elem. gr.-or. română din Sibiu pe anul 1916/17 se vor înălța în zilele 1 până în 6 Septembrie a. c. st. n. dola orele 8-12 a. m. în cancelaria școlii. Drept aceea sunt poziții toți p. t. părinți, tutori și sprijinitori și acestei școale să se prezinte cu copiii lor la timpul fixat, ca astfel și prelegerile să se poată începe regulat.

Universitatea și răboiul. Universitatea vestită de la Oxford, care înainte de răboi avea 2-3 mii de studenți, astăzi nu mai are aproape nici unul. Partea covârșitoare a tinerilor dela universitatea din Cambridge a căzut în luptă: din 900 de studenți au rămas 85. Salele acestor universități sunt schimbate în spitale. Celelalte universități engleze se întrebuințiază în scop de a învăța cursuri pentru cei care vorbesc să ajungă în țară.

De 70 de ani, Mohamed V, sultanul Turciei și aliațul nostru, a înălțat Dumineacă 70 de ani. Domnitorul a fost sărbărit de poporul său credincios. Alianța asemenea l-a felicitat.

Armata lui Sarrai. În cercuri greciști, cum se anunță din Atena, se crede că totă armata din Salonic, comandată de generalul francez Sarrai, nu este mai mare de 220-250 mii de oameni. Ceilalți aparțin trupelor de lucru.

Pentru copiii celor duși în răboi. Ministrul de interne ungăr a lăsat măsuri, ca în cazuri când copiii celor duși în campanie nu se pot sustine pe lângă tot ajutorul de răboi, ca li să incuviințeze, acești copii să fie considerați ca orimiști în azilurile de stat, de unde să fie încredințați spre creștere mamei lor proprii; iar plata de înfrângere (de 3-21 coroane după vîrstă copilului) să se licvideze în fiecare lună mama, care afără de aceasta va primi și mai departe ajutorul avut de răboi.

Avansare. Majorul Demetru Bardosi, care a publicat mai multe lucrări militare, este avansat la rangul de locotenent-colonel; locotenentul Brut Teban este numit căpitan, iar sublocotenentul Achil Barcianu locotenent.

Mijlocire de export și import. Biroul român din Budapestă (strada Vilmos császár 7) și a început activitatea de a mijloci tranzacțiile de export și import a mărfurilor pentru Ungaria și România. Biroul este condus de șeful de etatul comercial V. A. Canadiu și dl N. A. Zenide.

Atitudinea Greciei. Conform telegramelor trimise de la Atene, autoritățile militare și civile de pe teritorul ocupat su primiți fără încărcături, să nu opereze nici o rezistență înaintării trupelor bulgare. Consiliul german și bulgar din Atena au declarat, că Grecia le săfătușit răboiului să se reacapătă teritoriul ocupat, iar poporația unea de acolo să fie tratată și până atunci cu toată bunăvoie.

Malțamita.

Ne putând multă în parte tuturor binevoitorilor, cari prin participarea la înmormântare, ori prin exprimarea condoleanțelor au contribuit la usurarea durerii causate prin perderea multă iubitului și în veci neînțăratului nostru săpăt și părinte Petru Șinca, îi rugăm să primească pe această cale adânc simțitul noastră multămire.

Batiz, 21 August n. 1916.

Jalnica familie

Stipendii pentru fii de economi.

Prin hotărârea din 11 August n. c. nr. 7195 comisunea economică a comitatului Sibiu ne hotărăse, că pentru anul școlar 1916/17 să 6 stipendi de către 300 lei, acelor tineri cu vîrstă de cel puțin 15 ani (cu deosebirea fi de economie) din comitat, care împărtăș

Nr. 226/916.

(159) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, în protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele făsionate în coala B. pentru congruă, cu restricțiunile §-lui 26 din Regulamentul pentru parohii.

Concurenții să-și înainteze cererile la subsemnatul oficiu în terminul deschis și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul (§. 33 Regulament).

Geoagiu, 3/16 August 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 351/1916. of. protopresb. (117) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua **Cupșeni**, din protopresbiteralul Cetății-de-peatră, — în conformitate cu decisul Consistorial Nr. 12,791 Bis. 1915 ditto 21 Maiu 1916, — prin aceasta se publică concurs în „Telegraful Român” cu termen de 30 de zile dela prima apariție.

Venitele sunt statorite în coala B. de congruă.

Reflectanții să-și înainteze în terminul indicat petițiile provăzute cu toate documentele trebuințioase subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se conformeze dispozițiilor §-ului 33 din regulalementul pentru parohii în vigoare.

N.B. Intrucât nu se vor găsi concurenți cu evaluația necerută cu consensul comitetului parohial se vor admite la candidare și concurenți cu clasificare pentru parohii de clasa a III-a.

Lăpusul-ungureșc, (Magyarlásos) 18 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră” în conțelegere cu comitetul parohial din Cupșeni.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 283/1916. (162) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de invățător la școală noastră confesională din Idicea, protopresbiteralul Reginului se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

a) salar dela comuna bisericească 600 coroane și ajutor dela stat de care a beneficiat invățătorii de mai înainte 600 coroane
b) cvartir în edificiul școalei,
c) grădină.

Doritorii de a ocupa acest post să asteaște rugările la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis, având să se prezinte înaintea poporului într-o Dumineacă ori sărbătoare la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți.

Reghin, 3/16 August 1916.

Oficiul protopresbiteral al Reginului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

Nr. 240/1916. (161) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea nou sistematizat de invățătoare la școală confesională din Balșa, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Cu postul acesta sunt impreunate următoarele beneficii:

a) salar fundamental dela parohie 100 cor.,
b) relut de cvartir 240 cor.,
c) relut de grădină 20 cor.,
d) restul dela salar dela 1100 cor. în sus e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII și se va asemna pe baza documentelor alese.

La alte indatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca invățătoarea să posedă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salarului dela stat. — Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectanțele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscute.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în terminul deschis.

Geoagiu (Algyógy), 3/16 August 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 64/1916

(128) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul Ioan Săcău în parohie de clasa a III-a **Cerbal** cu filiale **Aranies-Ulmi** din protopresbiteral Hunedoarei conform ordinului Ven. Cons. din 1 Martie a. c. Nr. 1853 B.s. se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Două din trei părți din toate venitele din parohie statorite în protocolul sinodului parohial ținut la 12/25 Iunie a. c. afară de congruă care să-o reține parohul întreagă.

Petenții au să-și asteaște rugările de concurs, adresate oficiului protopresbiteral în terminul deschis — și să se prezinte în terminul admis în o zi de Dumineacă ori sărbătoare, pentru a cânta, cuvânta și eventual celebră.

Hunedoara, la 15 Iunie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. rom. al Hunedoarei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurar
protopresbiter.

Nr. 227/916.

(160) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. **Rapoltul-mic**, în tractul Geoagiu, prin aceasta se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele făsionate în coala B. pentru întregire dela stat a dotației preoștei, cu restricțiile §-ului 26 din Regulamentul parohial.

Reflectanții să-și înainteze cererile la subsemnatul oficiu în terminul deschis și — cu prealabilă aprobare a protopopului — să se prezinte în parche spre a cânta, a cuvânta, eventual a celebra.

Geoagiu, 3/16 August 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 5212 Plen.

(150) 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de referent estraordinar sistematizat din nou în temeiul concluzului sinodal Nr. 74/1916 pct 10 în senatul episcopal al Consistorului arhidiecezan, să publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental cor. 3200—.

2. Relut de cortel 30% dela salarul fundamental.

3. Cvcvenii de căte 10% dela salar — conform pragmaticiei de servitui.

4. Drept la fondul de penziuni arhidiecezane, conform statutelor aceluia fond.

Dela concurenți să recere să fie bărbați apti și destoinici de a conduce referada financiară a unei părți însemnate din resortul senatului episcopal dovedind aceasta prin documente demne de crezământ.

Preferiți vor fi cei cu praxă de contabilitate.

Cel numit va avea să ocupe postul cel mai târziu la 1 Ianuarie 1917.

Sibiu, 1 August 1916.

Consistorul arhidiecezan.**Concurs.**

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Bejan** cu filia **Mintia**, prin aceasta să publică concurs nou cu termin de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

147 3-3

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele făsionate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta în parohie cu stirea subsemnatului spre a se face cunoscuți poporului.

Dava, la 28 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 364/1916 protop.

(154) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoare din comunele mai jos înzirate se scrie concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ernea**. Salar 800 cor. și anume: 200 cor. dela Preaven. Consistoriu arhid. și 600 cor. din repartiție dela popor; restul de 400 cor. s'a cerut dela stat. In cazul când statul n'ar vota această întregire, se deobligă biserică a plăti și acest rest de 400 cor. la salarul fundamental, dar nu se deobligă și la platirea gradăunilor de salar prescrise de lege.

Locuință în natură și relut de grădină 20 cor.

2. **Păucea**. Salar 600 cor. și anume: 200 cor. dela Preaven. Consistoriu arhid. iar 400 cor. din repartiție dela popor. Întregirea salarului dela stat încă nu e rezolvată. Biserica nu se deobligă a plăti ea salarul legal întreg, dacă statul n'ar vota întregirea. Locuință în natură și relut de grădină 20 cor.

Concurenții sunt datori să-și înainteze cererile de concurs cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis, și să se prezinte înainte de alegere în biserică.

Cei aleși sunt indatorați a instrua și să cantă cu elevii în Dumineci și sărbători la sf. liturgie în biserică.

Mediaș, în 6 August 1916.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Romul Mircea
protopop.

Ad Nr. 48/1916.

(156) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea definitivă a postului al II-lea de învățătoare dela grădina de copii a Bisericii Sf. Nicolae din Brassó (Brașov) — Schei scriem concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

a) Beneficiile sunt:

1. Salar anual 1100 Coroane.

2. Bani de cvartir anual 480 Coroane.

3. Adausuri la salar și la banii de cvartir potrivit cu dispozițiunile cuprinse în Art. de lege XL din 1913, privitor la competențele învățătoarelor dela grădinele de copii confesionale.

b) La concurse să se adauge următoarele acte:

1. Cartificat de naștere.

2. Dovadă oficioasă dela oficiul patroșinal despre apartinerea la confesiunea rom. ort. răs.

3. Atestat de sănătate.

4. Diploma de calificare.

5. Document că după primirea diplomei concurență a instruit cel puțin un an de zile în vre-o grădină de copii.

6. Declarație, că va respecta și să va supune tuturor legilor și dispozițiunilor de acum și din viitor dela Biserica noastră.

Brașov (Brașov), din sedința Comitetului parohial dela Biserica Sf. Nicolae din Brașov (Brașov) — Schei, ținută la 3 August 1916.

Comitetul parohial al bisericii române ort. res. dela Sf. Nicolae în Brașov (Brașov).

Dr. V. Saftu

president.

I. Priseu

secretar.

Nr. 6999 Plen.

(149) 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea unui post de profesor în secțiunea teologică a seminariului arhidiecezan, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Dela concurenții se cere evaluația normată în §-ul 5 din Regulamentul seminarial votat în sindicul din anul 1908.

Specialitatea catedrei vacante este grupa științelor istorice, după cum sunt ele normate în Regulamentul sinodal din anul 1909.

Dotația impreună cu postul de profesor o normează pragmatice de serviciu votată în sindicul din 1913.

Petițiunile sunt să se adresa la Consistorul Arhidiecezan în terminul indicat.

Sibiu, 1 August 1916.

Consistorul arhidicezan.

Nr. 252 prot.

(155) 2-3

Concurs.

Pentru